

Štev. 7.—9.

V Ljubljani, meseca oktobra 1920.

Leto XXI.

Zvonovi strahovi.

*V skednju živo se nocoj razlega,
kaj se gostov zbralo je nocoj!
Hu, koruze kup visoko sega,
urno liči, lušči mladi roj.*

*Vmes pa starci, starke, slavni gosti,
kratkčasno predejo in tko
mladim zlatopredno nit modrosti,
domišljije šareno blago.*

*„Pozno šla sinoči sem iz mlina
in brzela splašena domov,“
za besedo prime stara Mina,
„bližala se ura je duhov!*

*Tja dospem do vrta cerkvenika
— večni mir in dobro Bog mu daj! —
škoda bila je zares velika,
ko pred tednom vzel ga nam je raj.*

*Govorica zdaj o njem se širi,
da umrl je žalosti samo,
ker zvonove možu so vse štiri
vzeli za topove, za vojsko.*

*Komaj verovati je besedam,
plahe se ozro na vrt oči ...
Groza! Cerkvenika tam zagledam,
sivi starec sključeno stoji.*

*K stari tepki stopi duh za mejo,
tam pa vleče, vleče iz vseh sil
zvonjo vrv, privezano na vejo,
kot sem živim zadnjo bi zvonil.*

*Dragi moji, mnogokdaj mrliča
srečala v prikazni sem poprej,
ali take groze — Bog je priča! —
nisem vam užila še doslej.“*

*Molk zavlada, in od groze same
vsem zastane sapa in oko,
dokler črednik Tine ne prevzame
strahopredne niti za slovo:*

*„Čudno ni, od žalosti umreti,
kdor pojočih spomni se zvonov,
saj sloveli daleč so po sveti,
lepših slišalo se ni glasov.*

*Ko na sveti so večer ubrano
klenkali čez sneg in strehe koč,
kakor štirje fantje čez poljano
bi hiteli vriskajoč, pojoč.*

*E, kaj fantje! Kakor zaigrala
godba angelcev bi iz nebes ...
Pravijo, da še potem ostala
nerazdružna je njih sloge vez,*

da preleti moral jih v enake
štiri tope isti je kalup,
da v bobneči ogenj kot junake
moral so jih poslati vkup . . .

Molk, tišina zdaj po svetu vlada,
zdaj po svetu tiha žalost gre,
kakor nehalo bi iznenada
biti času-stvarniku srce.

Kakor štirje dobrovoljni starci
zvoni kratkočasili so nas,
ko vso noč so trkali s kozarci
na četrt, na pol, na celi čas.

Ah, kako prijazno njih kramljanje
v sen zazibalo me je sladak!
Puste, prazne so noči sedanje,
spanje, sen beži čez trudni prag.

K oknu hodim stat noči nespečne,
mesečine gledam tihi soj,
gledam, v misli zatopljen nesrečne,
tihi stolp na vasi pod seboj.

Hujše ni na svetu bolečine,
če molčati mora, kdor ni slep!
Zdaj skovika čuk iz prazne line,
kakor zmaj reži zobati žleb.

V prazni stolp dečad je nagajiva
psa zaprla gladnega nekoč.
Bogme, kakor lakota je živa
tulila žival vso dolgo noč.

Na zvonik prišla potem sirota
je begunka, mati treh sirot,
s tremi otročički najti kota
varnega ni mogla več drugod.

Pa mrtvaški pride list: ob Soči
mož je padel, oče treh otrok,
oh, kako se v temni, gluhi noči
s stolpa trgal je četverni jok!

Zadnjič spet mi proti strani laški
žalostno strmelo je oko,
kar se štirje ptiči tam orjaški
dvignejo visoko pod nebo.

Bliže, bliže vidim ptiče gnati,
že njih glas razločim — znani glas!
To so zvoni naši; joj, krilati
vračajo nocoj se v rodno vas.

Ko zazro domačo vas tam doli,
klenkajoč pod nebom zaplešó,
klenkati tako lepo nikoli
moje ni še slišalo uho!

Zadnjikrat zvonovi naši radi
zbrali bi pod streho se ljubó,
kakor drobne lastovke spomladi
srečni krog zvonika se gnetó.

Ko duhov se pozni čas približa,
pa vsi štirje se postavijo
kot vojaki v vrsto poleg križa,
da poslednjikrat pozdravijo.

In tantin in bam in bom udari,
vsak se zvon po vrsti oglasi,
zadnjič glas miru po šegi stari
uro mi odbije polnoči.

Plamen šine tam čez stran večerno,
gromko zabobni v tišino pok,
kot bi žrelo puhnilo četverno:
fronta, čuvaj te dobrotni Bog!"

Groza, strah trepeče v duši vsaki,
stara Mina huda posvari:
„Vi junaki, saj duhovi taki
nam pomenijo le boljše dni!"

Sava Radič-Mirt.

